

POSUDEK RIGORÓZNÍ PRÁCE

Autorka: Mgr. Bc. Kateřina Veltruská Šmídová

Název rigorózní práce: Language and Ageing – Cognitive and Educational Aspects in the Elderly with Special Focus on Cognitive Training in a Foreign Language in People with Dementia

Praha 2017, 162s včetně příloh

Posudek vedoucí práce

Posuzovaná rigorózní práce autorky Kateřiny Veltruské Šmídové navazuje na její diplomovou práci a zabývá se dosti novátorským tématem formulovaným na rozhraní celé řady disciplín, včetně neurolingvistiky, psycholingvistiky, geragogiky, aplikované lingvistiky či didaktiky cizích jazyků. Autorka svoji diplomovou práci rozšířila zejména ve dvou směrech. Jednak propracovala a aktualizovala teoretický oddíl a jednak rozvinula edukační aspekty, čímž usnadnila dalším terapeutům či lektorům možnou aplikaci metodiky své pilotní studie i na další skupiny seniorů. Již pro účely diplomové práce se autorka seznámila s úctyhodnou řadou dostupných pramenů a navrhla a odpilotovala ve vybraném zařízení pro seniory experiment, při němž jako protiváhu k soustavnému kognitivnímu výcviku starších osob postižených demencí, který v zařízení standardně probíhal v mateřštině, využila též jejich znalosti cizího jazyka (tj. angličtiny). V rámci své pilotní studie soustředěně po dobu dvou měsíců individuálně pracovala se dvěma pacientkami jistého domova pro seniory a navrhla vlastní podkladové pracovní listy určené pro upevnění, konsolidování a rozšíření anglické slovní zásoby ve vybraných tematických oblastech. Tyto listy tvoří nedílnou součást této práce a mohou být využity k podobnému účelu i jinde. Výsledky byly poměrně slibné a naznačily možnosti dalšího využití a rozvoje tohoto přístupu. Autorka měla zájem na experiment obou případových studií po časovém odstupu navázat a v pilotáži pokračovat, ale z důvodu úmrtí jedné z informantek toto nebylo již možné. Vzhledem k tomu, že ani nejnovější odborná literatura podobný experiment nepopisovala, autorka se rozhodla studii propracovat. Došlo tak k aktualizaci teorie a rozpracování edukačních aspektů studie, což by mělo usnadnit a umožnit její využití v široké geragogické praxi. Práce je přehledně členěná, psaná odpovídající odbornou angličtinou a opatřená řadou návodných příloh.

Vzhledem k novátorské povaze studie, její interdisciplinaritě, pracnosti experimentu a celkově perspektivní oblasti, již se bezprostředně studie dotýká (tj. využitelnosti v terapeutické praxi) se domnívám, že práce splňuje požadavky kladené na tento typ studií, a proti ji doporučuji k obhajobě.

Náměty k diskusi:

Od obhajoby autorčiny diplomové práce uplynulo několik málo let. S jakými výsledky v nejnovější odborné literatuře se autorka setkala a jak je lze usouvztažnit s výsledky její pilotní studie? Které recentní prameny byly její pilotní studii nejbližší a v kterých oblastech?

Pokud by se pracovní listy uplatnily, jak autorka navrhuje, též na relativně mladší věkové kategorie seniorů, ve kterých aspektech lze očekávat příznivější výsledky či odezvu?

Pokud jde o popisované případové studie, mohla by autorka probrat její výsledky ve vztahu k onemocnění stařecké demence?

Mohla by autorka pojednat o tom, v kterých oddílech pracovních listů stimuluje které typy paměti?

Lze pouze na základě provedeného experimentu naznačit, do jaké míry může stařecká demence ovlivňovat jednotlivé řečové dovednosti v cizím jazyce?

Mohla by autorka shrnout kvality, které by terapeut/lektor měl mít, aby mohl být pro pacienty přínosem?

V Praze, leden 2018

Doc. dr. Renata Pípalová, CSc.

UK PEDF KAJL